

L'escola pública en el punt de mira

Montserrat Nadal,
membre de l'STEI-i

Són diversos els territoris de l'Estat espanyol on la llarga mà del neoliberalisme més rampant ha començat a atacar els fonaments més importants per a la pervivència del model d'escola pública; en concret m'estic referint a tres comunitats autònomes governades pel Partit Socialista: Andalusia, Astúries i Catalunya.

Cal que tinguem en compte que l'elaboració de les lleis que posen contra les cordes els principis més elementals d'un sistema educatiu al servei de la formació de les persones -sigui quin sigui el seu nivell de renda-, de la compensació de les desigualtats i d'una educació integral que no respongui al dictat dels gurús de l'economia especulativa no ha sorgit del no res, ni neix per generació espontània.

Fa un bon grapat d'anys que els capparets més voraçs del neoliberalisme han vist en els serveis públics el tros de pastís més golafre, la peça més desitjada a la qual clavar les urpes en un mercat mundial on no hi ha límits en la cursa d'obtenir els rendiments més sucosos, costi el que costi. Tant els és si el cost mediambiental que se'n derivi esdevindrà irreversible, o si la fractura social que en resulta no fa més que engrandir l'abisme que separa els països enriquits i els que són condemnats sense remei al pou de la misèria més absoluta. D'aquesta manera assistim a l'enderrocament més sagnant que l'estat del benestar ha patit al llarg dels darrers vint anys: cal fer dels serveis bàsics de la ciutadania -això és sanitat, educació i serveis socials, entre d'altres- un negoci més, res es pot escapar de la il·lògica visió del món que els grans grups financers tenen.

La seqüència dels fets que podem esperar de tot plegat posa davant dels nostres ulls una pel·lícula d'una factura més que detestable: l'educació acaba al servei de les empreses, el diner públic passa a ser gestionat cada vegada més en mans d'empreses privades, els continguts curriculars d'allò que els alumnes han d'aprendre mimetitza i reproduïx amb una subordinació aclaparadora el que els

mercats prescriuen, i els falsos profetes del nou desordre mundial pontifiquen des de les seves poltrones que l'ensenyament ha d'estar al servei de l'economia. Així, doncs, veim que l'educació es pot arribar a convertir en una inversió personal, a la qual podrà aspirar qui tenguí una renda més aviat ben dotada, en lloc d'un dret universal que havia d'estar a l'abast de tothom.

A l'Estat espanyol ja hem començat a sentir els efectes d'aquesta manera d'actuar, a mans dels governs de les tres comunitats autònomes a què m'he referit abans. Al llarg de les Jornades d'Ensenyament Públic que l'STEI-i va organitzar el passat mes d'abril a la nostra Universitat, la companya de l'USTEC-STE de Catalunya, Rosa Cañadell, ens exposà quines havien estat les primeres conseqüències de la Llei d'Educació de Catalunya, acabada d'aprovar amb els vots favorables dels tres partits d'esquerra (?) que conformen el Govern tripartit del Principat. Tot seguit us exposam alguns dels aspectes que més ens cridaren l'atenció:

S'introdueix l'avaluació del professorat, que anirà a càrrec d'una agència externa, i que dependrà dels resultats que n'obtinguin els alumnes. Si el professor és avaluat de manera satisfactòria, podrà fer punts en la seva carrera docent. Les conseqüències que aquesta mesura ha tengut en els llocs on s'ha aplicat han estat perversos: fins al punt que, per exemple, a la Gran Bretanya es varen haver de deixar de fer aquestes proves per l'elevat grau d'estrès que provocava en els docents.

El Decret de direcció de centres, que s'ha desenvolupat fa poc a partir de la Llei d'Educació de Catalunya, consagra la presència de dos tipus de directors: els anomenats "normals", que deuen ser els de tota la vida; i el personal directiu docent, per als quals es creen places específiques. Això suposa la possibilitat

"...l'educació és la condició per fer possible una societat cohesionada i justa."

de crear un cos de directors, al marge de la resta d'integrants de la comunitat docent, que pugen d'una manera vitalícia al carro de la direcció i de la gerència dels centres docents, que poden no tenir res a veure amb la tasca docent de les escoles. Amb una mesura d'aquest tipus hem fet 40 anys enrere.

Desregularització de les condicions laborals del professorat; fet que suposa el trencament de la negociació col·lectiva, l'esmicolament de la idea de cos docent unitari, i permet l'existència d'un ventall cada vegada més gros de diferències entre les persones que exerceixen la tasca docent: d'horari, de sous, de càrrecs, de coordinacions, etc.

Retallada de plantilles a l'ensenyament públic, amb una minva considerable en l'assignació de professorat, fet que ja hem començat a viure en els centres docents de les nostres illes, sobretot als instituts.

Supressió de les aules de batxillerat nocturn, en aquells llocs on el nombre d'alumnat és baix. Com a exemple d'aquest fet, només a la ciutat de Barcelona s'han eliminat 21 llocs on es feia batxillerat nocturn.

Tancament d'aules de centres públics on s'imparteixen cicles formatius, amb el desviament d'aquest alumnat a les aules dels centres concertats que ofereixen aquest ensenyament. No cal recordar que els barris que més pateixen aquest assetjament per part de l'Administració són aquells en què els seus joves tenen més necessitat de formació, ja que viuen en un entorn sociocultural menys favorable.

A tot això cal afegir que, amb l'argument de la crisi, assistim a un nou atac contra l'ensenyament públic, ben present a les nostres illes: retallades de plantilles de professorat, massificació a les aules, substitucions que no es cobreixen, disminució de professionals en els centres, disminució de la plantilla dels serveis educatius, i places públiques insuficients de cicles formatius, d'educació de persones adultes, d'escoles oficials d'idiomes i d'escoletes de 0-3 anys.

Juntament amb la retallada de recursos, assistim també a l'intent per part de la Conselleria d'Educació del Govern de les Illes Balears d'introduir tot un seguit

de nous decrets, com el dels plans estratègics de centres, -que apareix a les instruccions de principi de curs per al proper any-, que pretenen canviar l'organització democràtica i participativa dels centres per tal d'imposar un model de gestió que allunyi el professorat i la resta de la comunitat educativa de les decisions pedagògiques, organitzatives i de gestió econòmica dels centres públics i que de cap manera no afavorirà la bona marxa dels centres educatius ni ajudarà a millorar la qualitat educativa.

Des de l'STEI-i consideram que l'educació és un dret universal i un bé públic al qual tota la ciutadania té el dret a accedir i l'Administració té el deure de garantir en condicions d'igualtat. A més, a la nostra societat hi ha consens sobre el fet que l'educació, a part de ser una necessitat per al progrés social, és la condició per fer possible una societat cohesionada i justa. I que perquè això sigui possible, l'ensenyament públic ha de garantir la seva funció social d'ajudar a compensar desigualtats.

L'ensenyament públic ha de garantir que totes les persones puguin estudiar i puguin aprendre i, a més, ha de ser democràtic i gratuït perquè no segregui les persones ni per classe social, ni per gènere, ni per llengua, ni per creences, ni per cultura. □